

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ ТИМЧАСОВОЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

13 жовтня 2020 р.

Київ

№ 26-р/тк

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Комунальне підприємство «Техкомунбуд» (далі – КП «Техкомунбуд», Підприємство) у період з 01.02.2017 по 30.04.2019 на ринку послуг з вивезення побутових відходів займало монопольне (домінуюче) становище на території Шишацької об'єднаної територіальної громади, а саме: с-ща Шишаки, с. Бабичі, с. Вишневе, с. Григорівщина, с. Легейди, с. Товсте, с. Хвоцове, с. Ходосиха, с. Чернишівка, с. Баранівка, с. Великий Перевіз, с. Палагеївка, с. Першотравневе, с. Самари, с. Воскобійники, с. Величкове, с. Вертелецьке, с. Носи, с. Романки, с. Сулими, с. Гоголеве, с. Воронянщина, с. Маликівщина, с. Шарлаївка, с. Шафранівка, с. Жоржівка, с. Киселиха, с. Колодяжне, с. Павлівка, с. Христівка, с. Ковердина Балка, с. Маслівці, с. Швадрони, с. Гребеняки, с. Куйбишеве, с. Климове, с. Малий Перевіз, с. Маначинівка, с. Покровське, с. Михайлики, с. Порскалівка, с. Харенки, с. Пришиб, с. Гнатенки, с. Горішне, с. Коляди, с. Криворучки, с. Переводчикове, с. Велика Бузова, с. Дем'янки, с. Зелене, с. Мала Бузова, с. Науменки, с. Низова Яковенщина, с. Тищенки, с. Цьови, с. Яковенщина – Горова, с. Сагайдак, с. Дмитрівка, с. Кирпотівка, с. Лещани, с. Луці, с. Принцеве, с. Салимівщина, с. Чорнобаї (далі - територія Шишацької об'єднаної територіальної громади), із часткою 100 %.

Як наслідок, КП «Техкомунбуд» самостійно визначало умови надання послуг з вивезення побутових відходів у межах території Шишацької об'єднаної територіальної громади.

При цьому КП «Техкомунбуд» у період з 01.02.2017 по 30.04.2019 включило завищені розміри адміністративних витрат та рентабельності до тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, що призвело до завищення вартості послуги з вивезення побутових відходів на території Шишацької об'єднаної територіальної громади.

За результатами розгляду справи № 66-2-50/29-19 такі дії КП «Техкомунбуд» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з вивезення побутових відходів на території Шишацької об'єднаної територіальної громади, передбаченим частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

На КП «Техкомунбуд» накладено штраф у розмірі 54 948 грн.

Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України (далі – Колегія), розглянувши матеріали справи № 66-2-50/29-19 про порушення КП «Техкомунбуд» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист

економічної конкуренції», та подання Відділу досліджень і розслідувань Полтавського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 18.10.2019 № 66-03/99п,

ВСТАНОВИЛА:

1. Відповідач

- (1) Відповідачем у справі є КП «Техкомунбуд», ідентифікаційний код 40210835. Місцезнаходження: вул. Короленка, 7, смт Шишаки, Шишацький р-н, Полтавська обл., 38000. Засновник: Шишацька селищна рада, ідентифікаційний код засновника 21048749.
- (2) Згідно з відомостями з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, серед видів діяльності КП «Техкомунбуд» є збирання безпечних відходів (код КВЕД 38.11).
- (3) Згідно зі Статутом КП «Техкомунбуд», затвердженим рішенням сесії Шишацької селищної ради від 05.03.2018, предметом діяльності Підприємства є, серед іншого, санітарні послуги із збирання, заготівлі, зберігання, оброблення (перероблення), перевезення, утилізації, видалення, сортування, розміщення, захоронення відходів.
- (4) КП «Техкомунбуд» є юридичною особою, веде самостійний баланс, має печатку із власною назвою, розрахунковий рахунок у банківській установі тощо.

2. Процесуальні дії

- (5) Полтавським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) відповідно до вимог пункту 11 частини першої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 12.03.2019 № 13-01/236 проведено дослідження регіональних ринків послуг у сфері поводження з побутовими відходами.
- (6) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 02.07.2019 № 66/29-рп/к розпочато розгляд справи № 66-2-50/29-19 за ознаками вчинення КП «Техкомунбуд» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке полягає у формуванні тарифів на послуги з вивезення побутових відходів із завищеним розміром адміністративних витрат та розміром рентабельності, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку послуг з вивезення побутових відходів, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (7) Листом від 03.07.2019 № 66-02/1658 розпорядження про початок розгляду справи надіслано КП «Техкомунбуд».
- (8) Відділенням до КП «Техкомунбуд» надіслано вимоги про надання інформації від 28.03.2019 № 66-02/882, від 06.08.2019 № 66-02/1894 та від 26.12.2019 № 66-02/3172.
- (9) Крім того, були направлені вимоги про надання інформації від 05.08.2019 № 66-02/1881 до приватного підприємства «Українська сервісна бурова компанія – 1», від 05.08.2019 № 66-02/1882 до приватного підприємства «Комбінат комунальних підприємств с. Ярьєськи», від 05.08.2019 № 66-02/1883 до товариства з обмеженою відповідальністю «Агрофірма «ім. Довженка», від 06.08.2019 № 66-02/1895 до Ковалівської сільської

ради Шишацького району Полтавської області та від 30.08.2019 № 66-02/2086 до комунального підприємства «Ковалівський комбінат комунальних підприємств».

- (10) У ході розгляду справи № 66-2-50/29-19 було надіслано листи до Головного управління Держпродспоживслужби в Полтавській області від 01.08.2019 № 66-02/1861 та від 30.09.2019 № 66-02/2432.
- (11) За результатами розгляду справи № 66-2-50/29-19 Відділенням складено подання з попередніми висновками у справі від 18.10.2019 № 66-03/99п.
- (12) Листом від 18.10.2019 № 66-02/2613 КП «Техкомунбуд» надіслано подання з попередніми висновками у справі № 66-2-50/29-19.
- (13) Листом від 25.10.2019 № 398 КП «Техкомунбуд» надало заперечення на подання з попередніми висновками у справі № 66-2-50/29-19.

3. Визначення монопольного (домінуючого) становища

- (14) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), Відділення провело дослідження становища КП «Техкомунбуд» на ринку послуг з вивезення побутових відходів у період з 01.02.2017 по 30.04.2019.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (15) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (16) Відповідно до п. 3.4 Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установаження переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (17) У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Техкомунбуд» є суб'єктом господарювання.
- (18) Об'єктом аналізу є КП «Техкомунбуд» – суб'єкт господарювання, який здійснює діяльність на ринку послуг з вивезення побутових відходів.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (19) Об'єктом аналізу є послуги з вивезення побутових відходів у межах території Шишацької об'єднаної територіальної громади.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (20) Відповідно до пункту 4.1 Методики, перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які

мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

- (21) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

3.2.1.1. Споживчі характеристики

- (22) Відповідно до Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.

- (23) Відповідно до статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (від 24.06.2004 № 1875-VI) комунальні послуги – це результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи у забезпеченні холодною та гарячою водою, водовідведенням, газопостачанням, опаленням, а також вивезення побутових відходів у порядку, встановленому законодавством.

- (24) Законом України «Про житлово-комунальні послуги» від 09.11.2017 № 2189-VIII послуги з вивезення побутових відходів також віднесено до комунальних послуг.

- (25) Відповідно до статті 1 Закону України «Про відходи» від 05.03.1998 № 187/98-ВР (далі – Закон України «Про відходи»):

- послуги з поводження з побутовими відходами - послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, що надаються в населеному пункті згідно з правилами благоустрою території населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування;

- побутові відходи – це відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення;

- тверді відходи - залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, що не можуть у подальшому використовуватися за призначенням;

- послуги з вивезення побутових відходів - збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування.

- (26) Основною споживчою властивістю послуг з вивезення побутових відходів є вилучення та вивезення їх із застосуванням спеціально обладнаного для цього автотранспорту на спеціально обладнані звалища чи полігони.

3.2.1.2. Умови споживання

- (27) Умови споживання послуг з вивезення побутових відходів визначені, зокрема, Законом України «Про відходи», Правилами надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 (в редакції, що діяла на час порушення) (далі – Правила надання послуг з вивезення побутових відходів).

- (28) Відповідно до статті 35¹ Закону України «Про відходи» поводження з побутовими відходами здійснюється відповідно до державних норм, стандартів і правил.

- (29) Статтею 35¹ Закону України «Про відходи» та пунктом 4 Правил надання послуг з вивезення побутових відходів передбачено, що збирання та перевезення побутових відходів здійснюється спеціально обладнаними транспортними засобами.
- (30) Пунктом 5 зазначених Правил надання послуг з вивезення побутових відходів передбачено, що послуги надаються з урахуванням розміру території, схеми санітарного очищення, затвердженої в установленому порядку, та інших умов, передбачених законодавством у сфері житлово-комунального господарства.
- (31) Вивезення побутових відходів здійснюється відповідно до схеми санітарного очищення населених пунктів із забезпеченням роздільного збирання побутових відходів.
- (32) Під час надання послуг з вивезення побутових відходів великогабаритні та ремонтні відходи у складі побутових відходів вивозяться окремо від інших видів побутових відходів.

3.2.1.3. Умови реалізації

- (33) Умови реалізації послуг з вивезення побутових відходів визначені, зокрема, Законами України «Про відходи» та «Про житлово-комунальні послуги», Правилами надання послуг з вивезення побутових відходів.
- (34) Відповідно до статті 35¹ Закону України «Про відходи» виконавець послуг з вивезення побутових відходів укладає договори про надання послуг з поводження з побутовими відходами із споживачами.
- (35) Виконавець послуг з вивезення побутових відходів зобов'язаний укласти договори про надання послуг з перероблення та захоронення побутових відходів із суб'єктами господарювання, що надають такі послуги відповідно до правил благоустрою території населеного пункту, розроблених з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту.
- (36) Договори про надання послуг з поводження з побутовими відходами мають містити інформацію про укладені договори між виконавцем послуг з вивезення побутових відходів та суб'єктами господарювання, що надають послуги з перероблення та/або захоронення побутових відходів.
- (37) Відповідно до частини першої статті 19 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» відносини між учасниками договірних відносин у сфері житлово-комунальних послуг здійснюються виключно на договірних засадах.
- (38) Згідно з пунктом 3 Правил надання послуг з вивезення побутових відходів власники або балансоутримувачі житлових будинків, земельних ділянок укладають договори з особою, яка визначена виконавцем послуг з вивезення побутових відходів, та забезпечують роздільне збирання побутових відходів.
- (39) Відповідно до пункту 11 Правил надання послуг з вивезення побутових відходів під час укладання договору про надання послуг:
 - 1) сторони узгоджують графік їх надання виходячи з потреби споживача, норм надання та якості послуг;
 - 2) виконавець послуг на вимогу споживача зобов'язаний пред'явити:
 - правила надання послуг;
 - графік вивезення відходів;
 - тарифи на надання послуг;
 - інформацію про пільги, передбачені законодавчими актами для окремих категорій населення.

3.2.1.4. Ціна

- (40) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до повноважень органів місцевого самоврядування належать встановлення цін/тарифів на комунальні послуги відповідно до закону.
- (41) Згідно зі статтею 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження, зокрема, встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, послуги з постачання гарячої води, які встановлюються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг), транспортні та інші послуги.
- (42) Механізм формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів визначено Порядком формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010 (в редакції, що діяла до 30.04.2019) (далі – Порядок № 1010), який передбачає врахування обґрунтованих видатків на надання послуг у відповідному тарифі.
- (43) Механізм інформування споживачів про намір зміни цін/тарифів на комунальні послуги, зокрема, послуги з вивезення побутових відходів, визначено Порядком інформування споживачів про намір зміни цін/тарифів на комунальні послуги з обґрунтуванням такої необхідності, затвердженим наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 05 червня 2018 року № 130 (далі – Порядок інформування споживачів про намір зміни цін/тарифів).
- (44) Відповідно до Порядку інформування споживачів про намір зміни цін/тарифів:
- виконавці комунальних послуг здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) комунальних послуг і подають їх для встановлення тарифів органам, уповноваженим встановлювати тарифи;
 - протягом 5 робочих днів з дня подання відповідних розрахунків до органу, уповноваженого встановлювати тарифи, виконавці комунальних послуг інформують споживачів про намір здійснити зміну тарифів (або встановити тарифи) у спосіб, визначений цим порядком, та доводять до відома споживачів інформацію, передбачену цим порядком;
 - строк, протягом якого від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань приймаються зауваження і пропозиції, встановлюється виконавцем комунальних послуг, але він не може бути меншим за 7 календарних днів та більшим ніж 14 календарних днів з дня повідомлення споживачів про намір здійснити зміну тарифів на комунальні послуги (або встановити тарифи).
- (45) Процедура розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів на комунальні послуги визначено Порядком розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, а також розрахунків тарифів на комунальні послуги, поданих для їх встановлення, затвердженим наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12.09.2018 № 239 (далі – Порядок розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів).
- (46) Відповідно до Порядку розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів: суб'єкт господарювання (заявник) подає до органу місцевого самоврядування у друкованому та електронному вигляді розрахунки тарифів разом із заявою,

підтвердними матеріалами і документами, що використовувалися під час проведення розрахунків тарифів, у разі відповідності заяви та доданих до неї документів вимогам, установленим цим порядком, а також відповідності розрахунків тарифів формам, встановленим органами місцевого самоврядування, їх розгляд здійснюється протягом одного календарного місяця з дня отримання відповідної заяви (з дня її реєстрації), за результатами розгляду поданих суб'єктом господарювання (заявником) згідно з вимогами цього порядку розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів органом місцевого самоврядування здійснюється встановлення відповідних тарифів.

- (47) Отже, кінцеві споживачі послуг з вивезення побутових відходів на території Шишацької об'єднаної територіальної громади не мають можливості впливу на ціну послуги, у тому числі під час врегулювання договірних відносин на відповідні послуги, оскільки послуги надає суб'єкт господарювання, якого визначено переможцем за результатами конкурсу, проведеного виконавчим комітетом Шишацької селищної ради, при цьому тарифи на ці послуги затверджує також орган місцевого самоврядування згідно з наданими суб'єктом господарювання розрахунками. Тобто, споживачі можуть скористатися послугами лише КП «Техкомунбуд».
- (48) Послуги з вивезення побутових відходів КП «Техкомунбуд» надає на платній основі, отже, є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Техкомунбуд».

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (49) КП «Техкомунбуд» – надавач послуг з вивезення побутових відходів у межах Шишацької об'єднаної територіальної громади.
- (50) Споживачами послуг з вивезення побутових відходів на території Шишацької об'єднаної територіальної громади є юридичні та фізичні особи, які отримують або мають намір отримувати вказані послуги від КП «Техкомунбуд».

3.3. Визначення товарних меж ринку

- (51) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (52) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей,
 - умов використання тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах; взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (53) Під час проведення дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група) і можуть бути стандартизовані або диференційовані.

- (54) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть бути товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (55) Послуги з вивезення побутових відходів є стандартизованими.
- (56) Відповідно до пункту 3 Правил надання послуг з вивезення побутових відходів договір про надання послуг укладається між споживачем та виконавцем послуг з вивезення побутових відходів відповідно до Типового договору про надання послуг з поводження з побутовими відходами.
- (57) Послуга з вивезення побутових відходів за споживчими властивостями, умовами використання, технічними, експлуатаційними властивостями і характеристиками тощо не має взаємозамінних товарів.
- (58) Враховуючи наведене, товарними межами ринку є послуги з вивезення побутових відходів, які не є взаємозамінними з іншими видами послуг, оскільки споживачі цих послуг не можуть обрати інші послуги на заміну.

3.4. *Визначення територіальних (географічних) меж ринку*

- (59) Відповідно до вимог пункту 6.1 Методики, територіальні межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (60) При встановленні територіальних меж ринку, які визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним, зокрема враховувалось місце розташування груп споживачів. Особливістю послуг з вивезення побутових відходів є отримання послуги безпосередньо за місцем знаходження споживача. Тобто, споживач може отримати послугу тільки від суб'єктів господарювання, які надають послуги з вивезення побутових відходів у конкретному населеному пункті.
- (61) Відповідно до статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері житлово-комунальних послуг належить, зокрема, визначення виконавця житлово-комунальних послуг відповідно до цього Закону в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.
- (62) Аналогічні норми передбачені і статтею 35¹ Закону України «Про відходи» та пунктом 4 Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, якими передбачено, що виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.
- (63) Відповідно до пункту «е» частини першої статті 16 Закону України «Про відходи» підприємства, установи та організації усіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право на участь у конкурсах на набуття права виконання послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території.
- (64) Відповідно до пункту 4 Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173, підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою державною адміністрацією у

разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом.

- (65) Отже, територіальні межі ринків послуг з вивезення побутових відходів визначаються в межах території, яка обслуговується певним підприємством, уповноваженим на це органом місцевого самоврядування (визначеним на конкурсі та який уклав договір з органом місцевого самоврядування).
- (66) За інформацією, розміщеною на сайті Шишацької об'єднаної територіальної громади (<http://shyshacka.gromada.org.ua/sklad-gromadi-12-44-40-20-04-2016/>), до Шишацької об'єднаної територіальної громади належать: с-ще Шишаки, с. Бабичі, с. Вишневе, с. Григорівщина, с. Легейди, с. Товсте, с. Хвощове, с. Ходосиха, с. Чернишівка, с. Баранівка, с. Великий Перевіз, с. Палагеївка, с. Першотравневе, с. Самари, с. Воскобійники, с. Величкове, с. Вертелецьке, с. Носи, с. Романки, с. Сулими, с. Гоголеве, с. Воронянщина, с. Маликівщина, с. Шарлаївка, с. Шафранівка, с. Жоржівка, с. Киселиха, с. Колодяжне, с. Павлівка, с. Христівка, с. Ковердина Балка, с. Маслівці, с. Швадрони, с. Гребеняки, с. Куйбишеве, с. Климове, с. Малий Перевіз, с. Маначинівка, с. Покровське, с. Михайлики, с. Порскалівка, с. Харенки, с. Пришиб, с. Гнатенки, с. Горішне, с. Коляди, с. Криворучки, с. Переводчикове, с. Велика Бузова, с. Дем'янки, с. Зелене, с. Мала Бузова, с. Науменки, с. Низова Яковенщина, с. Тищенки, с. Цьови, с. Яковенщина – Горова, с. Сагайдак, с. Дмитрівка, с. Кирпотівка, с. Лещани, с. Луці, с. Принцеве, с. Салимівщина, с. Чорнобаї.
- (67) Рішеннями виконавчого комітету Шишацької селищної ради від 06.01.2017 № 1/06/01/17 та від 05.03.2018 № 2/05/03/18 «Про затвердження протоколу засідання конкурсної комісії з визначення виконавця послуг зі збирання, вивезення та утилізації побутових відходів на території об'єднаної територіальної громади» за результатами конкурсу КП «Техкомунбуд» визначено виконавцем послуг з вивезення побутових відходів на території Шишацької об'єднаної територіальної громади.
- (68) Враховуючи те, що КП «Техкомунбуд» визначено виконавцем послуг з вивезення побутових відходів на території Шишацької об'єднаної територіальної громади за результатами конкурсу, територіальними (географічними) межами ринку послуг з вивезення побутових відходів є географічні межі території Шишацької об'єднаної територіальної громади.

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку, – часові межі ринку

- (69) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (70) За повідомленням КП «Техкомунбуд» (листи від 12.04.2019 № 157, вх. № 66-01/680 від 17.04.2019 та від 13.08.2019 № 311, вх. № 66-01/1362 від 19.08.2019), Підприємство розпочало надавати послуги з вивезення побутових відходів після проходження відповідного конкурсу на визначення виконавця цих послуг на території Шишацької об'єднаної територіальної громади у 2017 році.
- (71) Договір від 06.01.2017 б/н на надання послуг з вивезення побутових відходів між Шишацькою селищною радою та КП «Техкомунбуд» укладено на один рік.
- (72) У 2018 році Шишацькою селищною радою було проведено новий конкурс.
- (73) Договір від 05.03.2018 б/н на надання послуг з вивезення побутових відходів між Шишацькою селищною радою та КП «Техкомунбуд» укладено на 5 років.

- (74) Часовими межами ринку надання послуг з вивезення побутових відходів визначено: період з 01.02.2017 по 30.04.2019, протягом яких залишалась незмінною структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

3.6. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

3.6.1. Обсяг ринку, на якому визначається монопольне (домінуюче) становище

- (75) Обсяги наданих КП «Техкомунбуд» послуг з вивезення побутових відходів у визначених часових межах становлять:
- з 01.02.2017 по 31.12.2017 – 2 371,78 м³ на суму 176 211,34 грн;
 - з 01.01.2018 по 31.12.2018 – 3 492,24 м³ на суму 281 906,08 грн;
 - з 01.01.2019 по 30.04.2019 – 2 583,05 м³ на суму 207 525,93 грн.

3.6.2. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

- (76) Відповідно до пункту 10.2 Методики, монопольним (домінуючим) становищем суб'єкта (суб'єктів) господарювання визнається становище, коли частка одного суб'єкта господарювання на ринку перевищує 35 відсотків, якщо він не довів, що:
- має конкурента(ів) на ринку;
 - зазнає значної конкуренції внаслідок відсутності обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, відсутності бар'єрів для вступу на ринок інших суб'єктів господарювання, відсутності пільг чи інших обставин.
- (77) Слід зазначити, що після проведення органами місцевого самоврядування конкурсного відбору виконавців послуг з вивезення побутових відходів та прийняття рішення про визначення переможцем певного суб'єкта господарювання, останній для споживачів цих послуг набуває структурних ознак монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з вивезення побутових відходів у визначених територіальних межах певного населеного пункту (міста, села).
- (78) Відділенням встановлено, що КП «Техкомунбуд» є єдиним суб'єктом господарювання, який надавав у період з 01.02.2017 по 30.04.2019 послуги з вивезення побутових відходів на території Шишацької об'єднаної територіальної громади.
- (79) Відповідно до розрахунків, здійснених згідно з Методикою, частка КП «Техкомунбуд» на ринку послуг з вивезення побутових відходів з 01.02.2017 по 30.04.2019 у межах території Шишацької об'єднаної територіальної громади становить 100 %.

3.7. Визначення потенційних конкурентів

- (80) Відповідно до пункту 9.1 Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (81) Потенційними конкурентами на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів є суб'єкти господарювання, які мають відповідну матеріально-технічну базу, технології, але з певних причин не реалізують ці можливості. Зокрема, до такої бази належать сміттесортувальні, сміттєпереробні станції (лінії, комплекси), спеціалізований автотранспорт для збору, вивезення побутових відходів, власні полігони.
- (82) Також потенційними конкурентами є підприємства, які мають відповідні документи дозвільного характеру (ліцензії, декларації тощо). Також конкурентами можуть

вважатися нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок з метою надання послуг у сфері поводження з побутовими відходами та мають бажання взяти участь у конкурсі з визначення виконавцями послуг з вивезення твердих побутових відходів.

- (83) За результатами дослідження ринків послуг з вивезення твердих побутових відходів можна констатувати наявність конкуренції на етапі проведення конкурсів органами місцевого самоврядування з визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів.
- (84) При цьому нормативно-правовими актами у сфері поводження з побутовими відходами передбачено, що протягом визначеного органом місцевого самоврядування терміну діяльність на цьому ринку монополюсно здійснюватиме суб'єкт господарювання, який на конкурсних засадах здобув переваги в боротьбі внаслідок запропонованих кращих умов надання послуг та меншої ціни порівняно з конкурентами.
- (85) У межах території Шишацької об'єднаної територіальної громади в період з 01.02.2017 по 30.04.2019 були відсутні суб'єкти господарювання, які б могли бути потенційними конкурентами КП «Техкомунбуд» на ринку послуг з вивезення побутових відходів.

3.8. Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (86) Відповідно до пункту 9.2 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (87) Бар'єрами вступу на ринок послуг з вивезення побутових відходів на території Шишацької об'єднаної територіальної громади в період з 01.02.2017 по 30.04.2019 були, зокрема:
- адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту;
 - значні фінансові витрати на придбання спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення твердих побутових відходів або необхідність укладання договору оренди такого транспортного засобу;
 - значні фінансові витрати на придбання (оренду) та утримання сміттесортувальних ліній для перероблення твердих побутових відходів.

3.9. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача

- (88) Відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Техкомунбуд» у період 01.02.2017 по 30.04.2019 на ринку послуг з вивезення побутових відходів займало монопольне (домінуюче) становище на території Шишацької об'єднаної територіальної громади із часткою 100 %.

4. Зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку

4.1. Обставини справи

- (89) Відповідно до пункту 1 Договору від 06.01.2017 б/н на надання послуг з вивезення побутових відходів між КП «Техкомунбуд» та Шишацькою селищною радою,

Підприємство зобов'язується згідно з графіком надавати послуги з вивезення побутових відходів на території Шишацької об'єднаної територіальної громади, а Шишацька селищна рада зобов'язується виконати обов'язки, передбачені цим договором.

- (90) Відповідно до підпункту 1 пункту 6 Договору від 06.01.2017 б/н на надання послуг з вивезення побутових відходів між КП «Техкомунбуд» та Шишацькою селищною радою, Підприємство має право подавати замовнику розрахунки економічно обґрунтованих витрат на надання послуг з вивезення побутових відходів.
- (91) Відповідно до підпункту 2 пункту 5 Договору від 06.01.2017 б/н на надання послуг з вивезення побутових відходів між КП «Техкомунбуд» та Шишацькою селищною радою, Шишацька селищна рада зобов'язується прийняти в установленому порядку рішення щодо встановлення чи коригування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів у розмірі не нижче економічно обґрунтованих витрат до розрахунків, поданих виконавцем.
- (92) Частиною другою статті 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів.
- (93) Відповідно до підпункту 1 пункту «а» статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, послуги з постачання гарячої води, які встановлюються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг), транспортні та інші послуги.
- (94) Як було зазначено, Порядок № 1010 визначає механізм формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами, та передбачав таке:
- для встановлення тарифів на послуги підприємство подає уповноваженому органу заяву про встановлення тарифів і розрахунки тарифів на планований період за встановленими таким органом формами з відповідними розрахунками, підтвердними матеріалами і документами, що використовувалися під час їх проведення (пункт 42 Порядку № 1010 у редакції, що діяла в період порушення з 01.02.2017 по 01.05.2019);
 - розгляд розрахунків тарифів на послуги, поданих підприємством, здійснюється уповноваженим органом протягом одного календарного місяця, а у разі коригування тарифів - протягом десяти календарних днів з дня отримання відповідної заяви у порядку, встановленому Мінрегіоном (пункт 43 Порядку № 1010 у редакції, що діяла в період порушення з 01.02.2017 по 01.05.2019);
 - рішення про встановлення тарифів оприлюднюється уповноваженим органом у засобах масової інформації та/або на офіційному веб-сайті уповноваженого органу невідкладно, але не пізніше п'яти робочих днів з дати його прийняття (пункт 44 Порядку № 1010 у редакції, що діяла в період порушення з 01.02.2017 по 01.05.2019).
- (95) Відповідно до пункту 1 розділу 2 наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 05.06.2018 № 130 «Про затвердження Порядку інформування споживачів про намір зміни цін/тарифів на комунальні послуги з обґрунтуванням такої необхідності» виконавці комунальних послуг здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) комунальних послуг і подають їх на затвердження для встановлення тарифів органам, уповноваженим встановлювати тарифи.

- (96) Листом від 12.04.2019 № 157 (вх. № 66-01/680 від 17.04.2019) КП «Техкомунбуд» повідомило, що рішенням виконавчого комітету Шишацької селищної ради від 06.01.2017 № 2/06/01/17 «Про затвердження тарифів на послуги зі збирання, вивезення та утилізації побутових відходів на території об'єднаної територіальної громади» (далі – Рішення від 06.01.2017) були затверджені тарифи на вивезення побутових відходів, відповідно до розрахунків, наданих КП «Техкомунбуд» листом від 04.01.2017 № 1.
- (97) Згідно з Рішенням від 06.01.2017 затверджено такі тарифи на вивезення твердих побутових відходів:
- від населення за місяць на одну особу – 14,20 грн;
 - від бюджетних установ та організацій за 1 м³ – 80,66 грн;
 - від інших споживачів за 1 м³ – 80,66 грн.
- (98) Відповідно до Рішення від 06.01.2017 тарифи введено в дію з 01 лютого 2017 року.
- (99) Як зазначалось, механізм формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів визначено Порядком № 1010.
- (100) Згідно з пунктом 3 Порядку № 1010 формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів підприємство здійснює відповідно до річних планів надання послуг та економічно обґрунтованих планованих витрат, визначених на підставі державних і галузевих нормативів (норм) витрат ресурсів, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів) та цін у планованому періоді, встановлених на підставі прогнозних індексів цін підприємства.
- (101) Відповідно до пункту 7 Порядку № 1010 калькулювання собівартості послуг здійснюється в розрахунку на рік.
- (102) Згідно з пунктом 8 зазначеного Порядку № 1010 тарифи на послуги визначаються окремо за кожною операцією поводження з побутовими відходами та за видами побутових відходів (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, небезпечні).
- (103) Порядком № 1010 встановлено вимоги при формуванні тарифів на послуги з вивезення побутових відходів (у тому числі захоронення та перероблення), зокрема:
- адміністративні витрати включаються до тарифів у розмірі, що не перевищує 15 відсотків планованої виробничої собівартості. Темпи зростання адміністративних витрат не повинні перевищувати визначеного рівня інфляції;
 - витрати із збуту послуг включаються до тарифів у розмірі, що не перевищує 5 відсотків планованої виробничої собівартості послуг;
 - рівень рентабельності формується з урахуванням необхідності сплати податку на прибуток підприємств та спрямування частини отриманого прибутку на технічне переоснащення підприємств і не повинен перевищувати в цілому по підприємству 12 відсотків, а для категорій споживачів - бюджетних установ та інших споживачів - не повинен перевищувати 15 та 50 відсотків відповідно.
- (104) КП «Техкомунбуд» листом від 12.04.2019 № 157 (вх. № 66-01/680 від 17.04.2019), надає копію документа «Розрахунок тарифу на послуги зі збору та вивезення побутових відходів, які надає Комунальне підприємство «Техкомунбуд» на території ОТГ Шишацької селищної ради» (див. табл. 1).
- (105) Зазначений розрахунок із розшифровками статей витрат визначає планову собівартість послуг зі збору та вивезення побутових відходів Підприємства та розмір тарифу для усіх категорій споживачів.
- (106) Розрахунок містить такі статті витрат:

Таблиця 1

Стаття витрат	Вивезення побутових відходів
	Сума
Планова собівартість	698545,26 грн
Адміністративні витрати	113406,69 грн
Рентабельність (15 %)	121792,79 грн
Податок на додану вартість (20 %)	186748,95 грн
Витрати всього (повна планова собівартість)	1120493,69 грн
Річний обсяг вивезення побутових відходів	13891 м³
Вартість 1 м³	80,66 грн

- (107) Згідно з розрахунками, вартість вивезення 1 м³ побутових відходів по селищу становить:
- від населення на місяць на одну особу – 14 грн 20 коп.;
 - від бюджетних установ за 1 м³ ТПВ – 80 грн 66 коп.;
 - від інших за 1 м³ ТПВ – 80 грн 66 коп.
- (при об'ємі контейнера 0,87 м³ вартість вивезення одного контейнера становить 70,17 грн).
- (108) Розрахунок вартості вивезення побутових відходів на одну особу на місяць наведений в табл. 2.

Таблиця 2

Стаття витрат	Вивезення побутових відходів
Вартість 1 м³	80,66 грн
Норма вивезення на місяць (2,12 м куб : 12 міс)	0,176 м ³
Усього вартість, грн	14,20 грн

- (109) Відповідно до пункту 21 Порядку № 1010 рівень рентабельності не повинен перевищувати в цілому по підприємству 12 відсотків.
- (110) Рівень рентабельності в Розрахунку КП «Техкомунбуд» становить 121792,79 грн, а це у відсотковому співвідношенні становить $121792,79 : (698545,26 + 113406,69) * 100 \% = 14,9 \%$, що на 2,9 % перевищує рівень, обмежений вимогами Порядку.
- (111) Водночас, за розрахунками Відділення, рівень рентабельності в цілому по підприємству не може перевищувати $(698545,26 + 113406,69) * 0,12 = 97434,23$ грн.
- (112) З цього випливає, що вартість вивезення побутових відходів від населення в розмірі 14,20 грн з однієї особи на місяць розрахована з перевищеним рівнем рентабельності на 2,9 %, а отже, не має достатнього економічного обґрунтування.
- (113) Крім того, слід зазначити, що відповідно до абзацу восьмого пункту 15 Порядку № 1010 адміністративні витрати включаються до тарифів у розмірі, що не перевищує 15 відсотків планованої виробничої собівартості.
- (114) Відповідно до «Розрахунку тарифу на послуги зі збору та вивезення побутових відходів, які надає Комунальне підприємство «Техкомунбуд» на території ОТГ Шишацької селищної ради», який наведено в таблиці 1, та листа КП «Техкомунбуд» від 05.06.2019 № 222 (вх. № 66-01/1017 від 05.06.2019), адміністративні витрати враховані в розрахунку в розмірі 113 406,69 грн, а отже, становлять 16,23 % від планової виробничої собівартості:
- $(113\ 406,69 : 698\ 545,26) * 100 \% = 16,23 \%$

(115) Адміністративні витрати перевищують обмежений Порядком 15-відсотковий рівень адміністративних витрат на 1,23 %:

$$16,23 \% - 15 \% = 1,23 \%$$

(116) За умов дотримання вимог Порядку № 1010 адміністративні витрати не можуть перевищувати в такому випадку 104 781,79 грн (15 % від 698 545,26 грн).

(117) Відділенням здійснено розрахунок адміністративних витрат та рентабельності відповідно до Порядку № 1010 та результати відображено в таблиці 3.

Таблиця 3

Стаття витрат	Вивезення твердих побутових відходів, сума	
	Розрахована КП «Техкомунбуд»	Розрахована Відділенням
Планова собівартість	698 545,26 грн	698 545,26 грн
Адміністративні затрати (15 %)	113 406,69 грн	104 781,79 грн
Рентабельність (12 %)	121 792,79 грн	96 399,25 грн
Податок на додану вартість (20 %)	186 748,95 грн	179 945,26 грн
Затрати всього (повна планова собівартість)	1 120 493,69 грн	1 079 671,56 грн
Річний обсяг вивезення побутових відходів	13 891 м³	13 891 м³
Вартість 1 м³	80,66 грн	77,72 грн

(118) КП «Техкомунбуд» включило до тарифу на послуги з вивезення побутових відходів завищені розміри адміністративних витрат та рентабельність, що призвело до завищення тарифу на 2,94 грн.

(119) Відділенням здійснено розрахунок вартості вивезення побутових відходів на одну особу на місяць та результат наведено в таблиці 4.

Таблиця 4

Стаття витрат	Вивезення твердих побутових відходів, сума	
	Розрахована КП «Техкомунбуд»	Розрахована Відділенням
Вартість 1 м³	80,66 грн	77,72 грн
Норма вивезення на місяць (2,12 м куб. : 12 міс.)	0,176 м ³	0,176 м ³
Усього вартість, грн	14,20 грн	13,68 грн

(120) Включення КП «Техкомунбуд» до тарифу на послуги з вивезення побутових відходів адміністративних витрат та рентабельності з перевищенням обмеженого Порядком № 1010 рівня призвело до завищення на 0,52 грн на одну особу на місяць вартості вивезення твердих побутових відходів.

(121) Відділенням проаналізовано рішення органів місцевого самоврядування з міст та районів, розташованих поруч із селищем Шишаки. Вказані в таблиці 5 тарифи на вивезення побутових відходів є значно нижчими за тарифи на такі ж послуги, які надає КП «Техкомунбуд». Вказані в таблиці 5 тарифи діяли у 2018 році.

Таблиця 5

Рішення органу місцевого самоврядування	Тариф для населення, грн/м ³	Тариф для бюджетних організацій, грн/м ³	Тариф для інших споживачів, грн/м ³
Комунальне підприємство «Спецкомунтранс» (рішення Миргородської міської ради від 16.05.2018)	51,54	55,39	72,25
Полтавське КАТП 1628 (рішення Полтавської міської ради від 18.01.2018 № 6)	47,18	49,44	58,43
Комунальне підприємство «Великобагачанський житлосервіс» (рішення Великобагачанської селищної ради від 29.04.2014 № 40 та від 25.03.2014 № 28)	6 грн на місяць на одну особу	48,70	48,70
Міське комунальне підприємство «Зіньківський комунгосп» (рішення виконавчого комітету Зіньківської міської ради від 13.08.2014 № 182 та від 22.10.2014 № 246)	29,76	34,22	44,64
Диканський комбінат комунальних підприємств (рішення Диканської селищної ради від 17.02.2017 № 2)	56,71	58,50	62,58

(122) Розрахований КП «Техкомунбуд» тариф є вищим порівняно з іншими надавачами аналогічних послуг з міст та районів, розташованих поруч із територією об'єднаної територіальної громади Шишацької селищної ради.

(123) Відповідно до підпункту 11 пункту 4 Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Положення), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2015 року № 667, основними завданнями Держпродспоживслужби у сфері дотримання вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін є:

- здійснення державного нагляду (контроль) за дотриманням вимог формування, встановлення та застосування державних регульованих цін;
- здійснення державного нагляду (контроль) за достовірністю інформації, зазначеної у документах про формування, встановлення та застосування державних регульованих цін;
- надання у випадках, передбачених законодавством, висновків щодо економічного обґрунтування витрат під час формування цін (тарифів) на товари, роботи і послуги, щодо яких запроваджено державне регулювання цін (тарифів);
- надання органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, суб'єктам господарювання обов'язкових до виконання приписів про усунення порушень вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін.

(124) Листами від 01.08.2019 № 66-02/1861 та від 30.09.2019 № 66-02/2432 Відділення звернулось до Головного управління Держпродспоживслужби в Полтавській області

щодо відповідності розрахованих КП «Техкомунбуд» тарифів на вивезення побутових відходів Порядку № 1010.

- (125) Листом від 10.10.2019 № 01-27/6884 Головне управління Держпродспоживслужби в Полтавській області повідомило територіальне відділення Комітету, що, розглянувши копію розрахунку тарифу на послуги зі збору та вивезення побутових відходів, які надає КП «Техкомунбуд» на території об'єднаної територіальної громади Шишацької селищної ради, можливо дійти висновку про невідповідність вимогам Порядку в частині розрахунку адміністративних витрат та розміру рентабельності.
- (126) Отже, КП «Техкомунбуд» включило до тарифу на послуги з вивезення побутових відходів завищені розміри адміністративних витрат та рентабельність, що призвело до встановлення завищених тарифів на послуги, а отже, до ущемлення прав споживачів.
- (127) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» споживач зобов'язаний оплачувати житлово-комунальні послуги у строки, встановлені договором або законом.
- (128) З інформації Підприємства (листи від 12.04.2019 № 157, вх. № 66-01/680 від 17.04.2019, та від 10.06.2020 № 66-01/1073 від 12.06.2020), КП «Техкомунбуд» у 2017 році укладено 718 договорів, у 2018 році – 1 034 договори, з 01.01.2019 до 30.04.2019 – 94 договори.
- (129) Отже, споживачі, які уклали договори з КП «Техкомунбуд» за досліджуваній період, отримували послуги з вивезення побутових відходів за завищеними, економічно необґрунтованими тарифами.

4.2. Антиконтурентні наслідки дій Відповідача

- (130) Частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що зловживанням монополюючим (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монополююче (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (131) КП «Техкомунбуд» сформувало тарифи на послуги з вивезення побутових відходів із завищеним розміром адміністративних витрат та розміром рентабельності, застосування яких (тарифів) протягом значного періоду в розрахунках зі споживачами призвело до ущемлення інтересів споживачів.

4.3. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (132) Дії комунального підприємства «Техкомунбуд» щодо формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів із завищеним розміром адміністративних витрат та рентабельності стали можливими через відсутність конкуренції на ринку послуг з вивезення побутових відходів у територіальних межах Шишацької об'єднаної територіальної громади.
- (133) За відсутності ефективної конкуренції на ринку послуг з вивезення побутових відходів споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначеного товару, тому при отриманні послуг з вивезення побутових відходів споживачі вимушені погоджуватись на ціни КП «Техкомунбуд», що було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (134) За умов існування значної конкуренції на ринку послуг з вивезення побутових відходів у межах Шишацької об'єднаної територіальної громади, коли споживачі мали б можливість обирати більш економічно вигідніші договірні відносини з надавачами цих

послуг, такі дії КП «Техкомунбуд» щодо формування тарифів, які призвели до ущемлення економічних інтересів споживачів, були б неможливими.

4.4. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем

- (135) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (136) Враховуючи зазначене, дії КП «Техкомунбуд», яке впродовж 01.02.2017 – 30.04.2019 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з вивезення побутових відходів у межах території Шишацької об'єднаної територіальної громади, які полягали у формуванні тарифів на послуги з вивезення побутових відходів із завищеним розміром адміністративних витрат та розміром рентабельності, застосування яких (тарифів) у розрахунках зі споживачами призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку, кваліфіковано Відділенням як зловживання монопольним становищем на ринку відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (137) Відділення листом від 18.10.2019 № 66-02/2613 до КП «Техкомунбуд» було надіслано подання з попередніми висновками від 18.10.2019 № 66-03/99п у справі № 66-2-50/29-19 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції комунальним підприємством «Техкомунбуд».
- (138) У відповідь на подання КП «Техкомунбуд» листом від 25.10.2019 № 398 (вх. № 66-01/1782 від 29.10.2019) зазначило, що Підприємство займало монопольне становище лише після проходження конкурсу на визначення надавача послуг з вивезення побутових відходів та укладення відповідних договорів з органом місцевого самоврядування – Шишацькою селищною радою.
- (139) Також КП «Техкомунбуд» зазначило, що можливість взяти участь у цьому конкурсі мали інші суб'єкти господарювання, які хотіли б надавати відповідні послуги. Процедура проведення конкурсу, згідно з чинним законодавством України, була дотримана Шишацькою селищною радою.
- (140) Отже, Відділенням правомірно визначено та підтверджено матеріалами цієї справи, що КП «Техкомунбуд» розпочало надавати послуги з вивезення побутових відходів за результатами проведеного конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території об'єднаної територіальної громади.
- (141) Також Відділенням правомірно встановлено, що в період з 01.02.2017 по 30.04.2019 КП «Техкомунбуд» на ринку послуг з вивезення побутових відходів займало монопольне (домінуюче) становище на території Шишацької об'єднаної територіальної громади із часткою 100 % .
- (142) Також у листі від 25.10.2019 № 398 КП «Техкомунбуд» просить врахувати, що на час винесення рішення законодавством у сфері поводження з відходами не передбачено граничних розмірів адміністративних витрат та рентабельності. Крім того, після детального ознайомлення з поданням Підприємство врахувало всі зауваження, виявлені Комітетом, та застосувало у своїй подальшій роботі.
- (143) Щодо вказаного заперечення повідомляємо таке. Тарифи на послуги з вивезення побутових відходів введені в дію КП «Техкомунбуд» з 01.02.2017.
- (144) Під час формування КП «Техкомунбуд» тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, які введені в дію 01.02.2017, діяла редакція постанови Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010 «Про затвердження Порядку формування тарифів на

послуги з поводження з побутовими відходами» від 24.07.2014. Вказана редакція постанови передбачала, що адміністративні витрати включаються до тарифів у розмірі, що не перевищує 15 відсотків планованої виробничої собівартості, а рівень рентабельності не повинен перевищувати в цілому по підприємству 12 відсотків, а для категорій споживачів - бюджетних установ та інших споживачів - не повинен перевищувати 15 та 50 відсотків відповідно.

- (145) Постановою Кабінету Міністрів України від 27.03.2019 № 318 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України», яка набрала чинності 01.05.2019, внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010 «Про затвердження Порядку формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами» та скасовано відсоткові обмеження адміністративних витрат та рентабельності.
- (146) Отже, заперечення КП «Техкомунбуд» не можуть бути враховані, оскільки на час порушення КП «Техкомунбуд» законодавства про захист економічної конкуренції діяли обмеження щодо рівня рентабельності та адміністративних витрат.
- (147) Крім того, висновки Відділення підтверджені висновками Головного управління Держпродспоживслужби в Полтавській області. Листом від 10.10.2019 № 01-27/6884 Головне управління Держпродспоживслужби в Полтавській області зазначило, що розрахунки тарифу на послуги з вивезення побутових відходів КП «Техкомунбуд» не відповідають вимогам Порядку № 1010 у частині розрахунку адміністративних витрат та розміру рентабельності.
- (148) Враховуючи зазначене, Відділенням правомірно встановлено, що в період 01.02.2017 – 30.04.2019 дії КП «Техкомунбуд», які полягали у формуванні тарифів на послуги з вивезення побутових відходів із завищеним розміром адміністративних витрат та розміром рентабельності та застосування яких (тарифів) у розрахунках зі споживачами призвело до ущемлення інтересів споживачів, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (149) Будь-яких інших доводів та зауважень, які б спростовували висновки Відділення про завищення розміру адміністративних витрат та розміру рентабельності, які були включені до тарифу на послуги з вивезення побутових відходів, КП «Техкомунбуд» Відділенню не надало.
- (150) Отже, зазначені заперечення КП «Техкомунбуд» на подання з попередніми висновками у справі № 66-2-50/29-19 не спростовують висновків Відділення щодо наявності порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях КП «Техкомунбуд».

6. Висновки у справі

- (151) Отже, доказами, зібраними у справі, доведено, а зауваженнями й запереченнями Відповідача не спростовано висновок про те, що КП «Техкомунбуд», займаючи протягом 01.02.2017 – 30.04.2019 монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з вивезення побутових відходів у межах території Шишацької об'єднаної територіальної громади із часткою 100 % своїми діями, що полягали у формуванні тарифів на послуги з вивезення побутових відходів із завищеним розміром адміністративних витрат і розміром рентабельності та застосуванні в розрахунках зі споживачами, вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

7. Визначення розміру штрафу

- (152) Зловживання монопольним (домінуючим становищем) є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (153) Відповідно до абзацу другого частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладаються штрафи у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (154) Відповідно до копії форми 2 «Звіт про фінансові результати» за 2019 рік, чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) КП «Техкомунбуд» за 2019 року становив 4 907 000 грн.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12¹ і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (зі змінами) та пунктами 29, 31, 32 і 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06 травня 1994 року за № 90/299 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року №169-р) (із змінами), Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що в період з 01.02.2017 по 30.04.2019 комунальне підприємство «Техкомунбуд» (місцезнаходження: вул. Короленка, 7, смт Шишаки, Шишацький р-н, Полтавська обл., 38000, ідентифікаційний код юридичної особи 40210835) займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з вивезення побутових відходів на території Шишацької об'єднаної територіальної громади, а саме: с-ща Шишаки, с. Бабичі, с. Вишневе, с. Григорівщина, с. Легейди, с. Товсте, с. Хвощове, с. Ходосиха, с. Чернишівка, с. Баранівка, с. Великий Перевіз, с. Палагеївка, с. Першотравневе, с. Самари, с. Воскобійники, с. Величкове, с. Вертелецьке, с. Носи, с. Романки, с. Сулими, с. Гоголеве, с. Воронянщина, с. Маликівщина, с. Шарлаївка, с. Шафранівка, с. Жоржівка, с. Киселиха, с. Колодяжне, с. Павлівка, с. Христівка, с. Ковердина Балка, с. Маслівці, с. Швадрони, с. Гребеняки, с. Куйбишеве, с. Климове, с. Малий Перевіз, с. Маначинівка, с. Покровське, с. Михайлики, с. Порскалівка, с. Харенки, с. Пришиб, с. Гнатенки, с. Горішнє, с. Коляди, с. Криворучки, с. Переводчикове, с. Велика Бузова, с. Дем'янки, с. Зелене, с. Мала Бузова, с. Науменки, с. Низова Яковенщина, с. Тищенки, с. Цьови, с. Яковенщина – Горова, с. Сагайдак, с. Дмитрівка, с. Кирпотівка, с. Лещани, с. Луці, с. Принцеве, с. Салимівщина, с. Чернобаї, із часткою 100 відсотків.

2. Визнати дії комунального підприємства «Техкомунбуд», які полягають у включенні завищених розмірів адміністративних витрат та рентабельності до тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, які діяли з 01.02.2017 по 30.04.2019, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист

економічної конкуренції», що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на комунальне підприємство «Техкомунбуд» штраф у розмірі 54 948 (п'ятдесят чотири тисячі дев'ятсот сорок вісім) гривень.

4. Зобов'язати комунальне підприємство «Техкомунбуд» усунути наслідки порушення, зазначеного в пункті 2 резолютивної частини цього рішення.

Про виконання пункту 4 цього рішення письмово повідомити Антимонопольний комітет України у 2-місячний строк з дня його отримання з наданням копій відповідних підтвердних документів.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня його одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова Колегії

О. ПІЩАНСЬКА